

ข้อเสนอความสามารถที่พึงประสงค์ (Competence) ของทันตภิบาล (หลักสูตร 4 ปี)

รับรองโดยทันตแพทยสภา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อเสนอนี้จัดทำเพื่อการเปิดหลักสูตรปริญญาตรีทันตภิบาล หลักสูตร 4 ปี
2. หลักสูตรและความสามารถที่พึงประสงค์ของทันตภิบาล เน้นเรื่องการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก และทันตกรรมป้องกัน
3. ความสามารถที่พึงประสงค์ของทันตภิบาลฉบับนี้ เริ่มใช้กับผู้ที่จะจบหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี เป็นต้นไป

ความสามารถที่พึงประสงค์ของทันตภิบาล สามารถแบ่งได้เป็น 4 ด้านหลัก ดังนี้

1. ความสามารถที่พึงประสงค์ด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

1. มีแนวทางการส่งเสริมสุขภาพและสุขภาพช่องปาก ว่าเป็นกระบวนการกระตุ้นให้ประชาชนเพิ่มความสามารถในการควบคุมและพัฒนาสุขภาพตนเอง โดยไม่คิดว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรทางสาธารณสุขเท่านั้น
2. สามารถนำความรู้ทางระบาดวิทยาและสังคมวิทยาวิเคราะห์สภาวะสุขภาพและสุขภาพช่องปากของชุมชนได้ ในระดับที่เหมาะสม
3. มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถวางแผนและดำเนินงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก บนพื้นฐานขององค์ความรู้ทางวิชาการร่วมกับสภาพความเป็นจริงทางสังคมของชุมชน
5. สามารถติดตามและประเมินผล โครงการส่งเสริมสุขภาพ โดยใช้ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. สามารถสื่อสารให้ชุมชนรับรู้ เข้าใจและปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพช่องปากได้อย่างเหมาะสม
7. สามารถส่งเสริมให้ชุมชนดูแลสุขภาพของตนเองโดยผ่านกระบวนการกระตุ้นให้ชุมชนรับรู้ เข้าใจ และปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากมากกว่าการให้ผู้อื่นมาดูแล
8. สามารถเพิ่มศักยภาพที่มีอยู่ของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ในการดูแลสุขภาพช่องปาก

2. ความสามารถที่พึงประสงค์ด้านการป้องกันโรคในช่องปาก

1. มีทักษะในการประเมินภาวะเสี่ยง วินิจฉัย คัดกรองผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปาก และส่งต่อผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม

2. มีทักษะในการดำเนินมาตรการทางทันตกรรมป้องกัน (เช่น การควบคุมแผ่นคราบจุลินทรีย์ การให้ฟลูออไรด์เฉพาะที่และทางระบบ การเคลือบหลุมร่องฟัน และการใช้วัสดุอุดฟันอื่นๆเพื่อป้องกัน เป็นต้น) และสามารถเลือกใช้มาตรการดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคคล ครอบครัวและชุมชน
3. มีทักษะในการประยุกต์หลักจิตวิทยาเพื่อการ โน้มน้าวและติดตามผู้ป่วยระดับบุคคลและครอบครัว อันนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม

3. ความสามารถที่พึงประสงค์ (Competence) ด้านการรักษาโรคในช่องปาก

3.1 งานทันตกรรมหัตถการ ประกอบด้วย

3.1.1 การอุดฟันน้ำนมที่ผู้ไม่ถึงโพรงประสาท และรอยผุไม่ซับซ้อน

3.1.2 การอุดฟันแท้ที่ผู้ไม่ถึงโพรงประสาท และรอยผุไม่ซับซ้อน

3.1.3 การอุดฟันชั่วคราวเพื่อการส่งต่อ ด้วยวัสดุอุดชั่วคราว

3.2 งานดูแลภาวะปริทันต์ ควบคุมแผ่นคราบจุลินทรีย์ ขูดหินน้ำลาย และทำความสะอาดฟันทั้งปาก ในผู้ป่วยที่มีเหงือกอักเสบระดับน้อยถึงปานกลาง

3.3 งานทันตศัลยกรรม ประกอบด้วย การถอนฟันน้ำนมที่ขึ้นปกติ โดยการฉีดยาเฉพาะที่ด้วยวิธี

Local infiltration

3.4 การช่วยเหลือเบื้องต้นเพื่อการส่งต่อ เมื่อมีภาวะฉุกเฉินและมีภาวะแทรกซ้อน จากการรักษาทางทันตกรรมที่ให้บริการ

3.5 การจ่ายยาตามบัญชียาของศูนย์สุขภาพชุมชน

4. ความสามารถด้านอื่นๆ ที่พึงประสงค์ เช่น

4.1 การให้การปฐมพยาบาลสำหรับผู้ป่วย

4.2 การจัดทำแผนพัฒนาสาธารณสุขและทันตสาธารณสุข รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงาน

4.3 การจัดระบบการบำรุงรักษาวัสดุและครุภัณฑ์

4.4 การป้องกันและควบคุมการแพร่เชื้อในงานบริการทันตกรรม

4.5 การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยและการวิเคราะห์ เพื่อการเผยแพร่